

Það er afarmikils vert atriði í sögu hvernar stefnu, hvar og á hvaða tíma hún byrjar. Kristindómurinn byrjaði á Gyðingalandi; og, eins og gefur að skilja, er náð samband milli hans og trúarbragða Gyðingapjóðarinnar. Hvað siðferðiskenningum viðvíkur er það sjerstaklega ein, sem er komin inn í kristindóminn úr Gyðingatrúnni — kenningin um rjettlæti, það má segja að hún væri aðalatriðið í allri siðfræði Gyðinga fyrir öldum. Í lögmalinu, sem upprunalega var mjög einfaldur lagabálkur, er rjettlætið höfuðdygðin, sem brýnd er fyrir mönnum. Þeim, sem gjörir það sem rjett er samkvæmt boðum lögmalesins, mun vel farnast, en hinum, sem gjöra það, sem er rangt, mun illa farnast. Miklu meiri áherzla er lögð á það, að mönnum hefnist fyrir órjettlætið og að rjettlætið fái sín laun, heldur en hitt, að menn eigi að vera rjettlátir vegna þess að það sje gott og feli í sjer siðferðislega fullkomnun. En hjá hinum meiri spá-mönnum kemur sú skoðun berlega í ljós, að rjettlætið sje hin fullkomnasta dygð einstaklingsins og þjóðarinnar.

Rjettlætiskenning Gamla testamentisins kemur fram í þvi nýja; en í nýrri mynd. Þar er ekki boðið að heimta "auga fyrir í auga og tönn fyrir tönn", heldur að gjöra ekki órjett. Sá sem verður fyrir órjetti á að þola hann, án þess að reyna að rjetta hluta sinn. Þjer hafið heyrð að boðið er: auga fyrir auga og tönn fyrir tönn; en eg segi yður: rísið ekki öndverðir móti meingjörðum annara, heldur slái einhver þig á hægri kinn þína, þá þjóð þú honum einnig hina. Vilji einhver hafa lagadeilur við þig um kyrtíl þinn, þá lát þú honum og yfirhöfn þína. Neyði nokkur þig einnar mflu fylgd, þá far með honum tvær". Menn eiga ekki að gjöra órjett og þeir eiga ekki að standa á móti órjettlatinu. Þetta var kenning Jesú. Og kristnir menn reyndu að lifa samkvæmt henni fyrst framan af. Í fyrra brjefinu til Korintumanna áminnir Páll kristna menn um að leita ekki rjettar síns frammi fyrir dómstólunum; og segir að þeir skuli heldur þola órjett hver af öðrum, ef þeir geti ekki jafnað sakir sínar innan safnaðarins. En þessi skoðun á rjettlæti hvarf í rauninni alveg með tímanum, þegar kristnin útbreiddist og varð að al-